

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH OSOBY DACP-01

*Projekt P2 Wydania 7
Warszawa, 28.02.2025 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji jednostek certyfikujących osoby....	3
3	Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby.....	3
3.1	Zakres akredytacji.....	3
3.2	Zasady prowadzenia ocen jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru.....	4
3.2.1	Proces akredytacji	4
3.2.2	Nadzór planowany i ponowna ocena	7
3.2.3	Zmiany zakresu akredytacji	9
3.2.4	Szczegółowe warunki zawieszania akredytacji	10
4	Postanowienia końcowe	10
5	Dokumenty związane.....	10
6	Załączniki	11

1 Wprowadzenie

Polskie Centrum Akredytacji podczas prowadzenia ocen kompetencji jednostek certyfikujących osoby w procesach akredytacji i nadzoru postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumencie DA-01 *Opis systemu akredytacji* oraz zasadami określonymi w niniejszym programie akredytacji i sektorowych programach akredytacji (jeśli dotyczy).

Akredytacja jest udzielana jednostkom certyfikującym osoby, prowadzącym certyfikację na potrzeby obszaru regulowanego lub obszaru dobrowolnego.

Akredytacja jednostek certyfikujących osoby do celów notyfikacji jest prowadzona zgodnie z polityką PCA zawartą w dokumencie DA-11 *Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji* i wynikającymi z niej dokumentami.

2 Wymagania akredytacyjne i warunki akredytacji jednostek certyfikujących osoby

Jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie **PN-EN ISO/IEC 17024 Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby** (dalej w treści dokumentu „norma akredytacyjna”).

Ponadto w akredytacji jednostek certyfikujących zastosowanie mają dodatkowe specyficzne wymagania akredytacyjne, stosowane w powiązaniu z normą akredytacyjną podane przez PCA w dokumencie *Lista wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących osoby*.

Dodatkowo w przypadku ubiegania się o akredytację, jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać warunki przyjęte w deklaracji zawartej we wniosku o akredytację (FA-01), a po udzieleniu akredytacji warunki wynikające z zawartego z PCA *Kontraktu z akredytowanym podmiotem* i dokumentów z nim związanych.

W przypadku jednostek certyfikujących osoby prowadzących akredytowane działania w obszarze oceny zgodności poza granicami Polski stosuje się zasady i wymagania podane w dokumencie DA-07 *Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej*.

W przypadku jednostek certyfikujących osoby, które dokonują przenoszenia certyfikacji osób mają zastosowanie postanowienia dokumentu EA-8/01G *Guidance on Transfers of Accredited Certification of Persons*.

W przypadku ubiegania się o akredytację w zakresie prywatnych programów oceny zgodności jednostka certyfikująca osoby powinna spełniać wszystkie dodatkowe wymagania wynikające z tych programów.

3 Szczegółowe zasady udzielania i utrzymywania akredytacji jednostek certyfikujących osoby

3.1 Zakres akredytacji

W zakresie akredytacji jest prezentowana informacja o działalności w zakresie oceny zgodności, dla której PCA potwierdziło kompetencje jednostki certyfikującej osoby w odniesieniu do mających zastosowanie wymagań akredytacyjnych.

W zakresie akredytacji jednostki certyfikującej osoby podaje się:

- kategorie certyfikacyjne¹ osób;
- nazwę programu certyfikacji (lub jego akronim) wraz z identyfikacją wydania (numer i data wydania);
- poziomy kompetencji określone w programie certyfikacji, jeśli ma to zastosowanie;

¹ Kategoria certyfikacyjna – rozumiana jako specyficzny zawód, zajęcie lub zestaw umiejętności związanych z pracą; np. kategorią certyfikacji w odniesieniu do obsługi dźwigu może być operator żurawia, operator suwnicy lub operator dźwigu (patrz: dokument ISO CASCO *How to develop schemes for the certification of persons*, 2016).

43 – w przypadku personelu badań nieniszczących – metody, stopnie kwalifikacji oraz sektory
44 wyrobu lub sektory przemysłowe;

45 – identyfikację dokumentu normatywnego stanowiącego podstawę certyfikacji, dotyczącego
46 kompetencji osób lub identyfikację dokumentu normatywnego związanego z obszarem
47 działalności certyfikowanych osób.

48 Zakres akredytacji jednostki certyfikującej osoby wskazuje lokalizacje (wraz z ich nazwą
49 i adresem oraz identyfikacją działalności), w których jest prowadzona lub z których jest
50 zarządzana działalność certyfikacyjna.

51 W przypadku akredytacji udzielonej dla celów obszaru regulowanego, w zakresach akredytacji
52 jest identyfikowana działalność certyfikacyjna realizowana przez jednostkę certyfikującą osoby
53 dla celów tego obszaru, w powiązaniu z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

54 **Zasady udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym osoby w zakresach elastycznych**
55 **z uwzględnieniem określonych granic elastyczności oraz sposób opisu zakresu elastycznego**
56 **jednostki certyfikującej osoby określa dokument DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych.**

57 W przypadku odstąpienia od identyfikowania wydania programu(ów) certyfikacji
58 w elastycznym zakresie akredytacji jednostka certyfikująca osoby informuje PCA o każdej
59 zmianie w programie certyfikacji mającej wpływ na proces certyfikacji.

60 **3.2 Zasady prowadzenia ocen jednostek certyfikujących osoby w procesach** 61 **akredytacji i nadzoru**

62 **3.2.1 Proces akredytacji**

63 Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie akredytacji polega na weryfikacji spełnienia
64 przez jednostkę certyfikującą osoby wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji
65 w obszarze udokumentowania systemu zarządzania i jego wdrożenia, w zakresie działalności
66 certyfikacyjnej objętej wnioskiem o akredytację.

67 Biorąc pod uwagę, że akredytacja służy wykazaniu kompetencji jednostki certyfikującej osoby
68 do wykonywania zadań w zakresie oceny zgodności, wymaga się przeprowadzenia lub
69 nadzorowania przez jednostkę certyfikującą osoby co najmniej jednego procesu certyfikacji
70 dla każdej kategorii certyfikacyjnej objętej danym programem certyfikacji. Zaleca się również,
71 aby jednostka certyfikująca osoby ubiegająca się o akredytację wykazała zapotrzebowanie na
72 prowadzenie certyfikacji osób w tym programie.

73 W przypadku jednostek certyfikujących osoby, od których do prowadzenia działalności,
74 zgodnie z przepisami prawa, wymaga się posiadania akredytacji, nie jest konieczne
75 przeprowadzenie procesów certyfikacji przed ubieganiem się o akredytację. W powyższym
76 przypadku PCA udziela akredytacji na zasadach opisanych w dokumencie DA-01.

77 Jednostka certyfikująca osoby powinna przeprowadzić przegląd dokumentacji wdrożonego
78 systemu zarządzania na zgodność z wymaganiami akredytacyjnymi i przekazać jego wyniki
79 na formularzu FAC-08 składanym do PCA wraz z wnioskiem o akredytację (FA-01).

80 W ramach oceny na miejscu PCA ocenia system zarządzania jednostki certyfikującej osoby
81 oraz kompetencje jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia działalności certyfikacyjnej.

82 Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie akredytacji składa się z:

- 83 – **przeglądu dokumentacji** dotyczącej jednostki certyfikującej osoby;
- 84 – **oceny na miejscu** spełnienia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji;
- 85 – **obserwacji** egzaminów prowadzonych przez jednostkę certyfikującą osoby.

86 W procesie akredytacji wybór działań do oceny kompetencji jednostki certyfikującej osoby jest
87 realizowany z uwzględnieniem (rozpatrywaniem) ryzyka błędnej oceny kompetencji jednostki
88 certyfikującej osoby i nieadekwatnych wniosków o zaufaniu do jej kompetencji we

89 wnioskowanym zakresie. Wyniki rozpatrywania ryzyka brane są pod uwagę przy określaniu
90 czasu oceny wg zasad podanych w załączniku nr 2.

91 Rozpatrywane ryzyko związane jest m.in. z:

- 92 – rodzajem, zakresem i złożonością działalności w obszarze certyfikacji osób;
- 93 – skutkami decyzji dotyczących wyniku oceny zgodności podejmowanej przez jednostkę
94 certyfikującą osoby, związanymi m.in. z wpływem na bezpieczeństwo osób, środowisko
95 naturalne;
- 96 – liczbą lokalizacji, w których jest prowadzona lub z których jest zarządzana ta działalność,
97 oraz zakresem działań w poszczególnych lokalizacjach;
- 98 – liczbą zrealizowanych procesów w poszczególnych programach certyfikacji,
99 z uwzględnieniem lokalizacji;
- 100 – liczbą personelu zaangażowanego w procesy certyfikacji;
- 101 – wymaganiami wynikającymi z mających zastosowanie przepisów.

102 W przypadku wniosku o akredytację obejmującego różne lokalizacje, w których jest
103 prowadzona lub jest zarządzana działalność certyfikacyjna, ocena na miejscu jest prowadzona
104 zawsze w siedzibie głównej jednostki certyfikującej osoby oraz w każdej lokalizacji, w której
105 realizowane **jest co najmniej jedno z następujących działań:**

- 106 – formułowanie i zatwierdzenie polityk;
- 107 – rozwój i zatwierdzenie procesów i procedur koniecznych dla funkcjonowania systemów
108 certyfikacji osób, w tym wymagania dotyczące wyboru i wyznaczania egzaminatorów;
- 109 – przegląd wniosku i ustaleń kontraktowych związanych z oceną i certyfikacją osób;
- 110 – rozwój, ewaluacja i utrzymywanie egzaminu(ów) i ponownej certyfikacji;
- 111 – decyzje o udzieleniu certyfikacji osób, w tym podpisanie lub autoryzowanie certyfikatów;
- 112 – rozwój i zatwierdzenie polityk, procesów i procedur załatwiania odwołań i skarg
113 otrzymanych od wnioskodawców, kandydatów, certyfikowanych osób i ich pracodawców
114 oraz innych stron dotyczących procesu i kryteriów certyfikacji;
- 115 – ostateczne decyzje w sprawie odwołań i skarg.

116 W przypadku, kiedy jednostka certyfikująca osoby prowadzi działalność certyfikacyjną poza
117 granicami kraju jest zobowiązana przekazać taką informację do PCA (FAC-17), w tym
118 informację dotyczącą:

- 119 – krajów, w których jednostka certyfikująca osoby prowadzi działalność certyfikacyjną;
- 120 – siedzib stałych², które odpowiadają za prowadzenie zagranicznych ocen zgodności
121 w zakresie certyfikacji osób, lub z których jest prowadzone zdalne zarządzanie
122 personelem wykonującym działalność certyfikacyjną;
- 123 – krajów, w których jednostka certyfikująca osoby ma zdalnie zarządzany personel³
124 prowadzący jakąkolwiek działalność certyfikacyjną.

125 **Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana przekazać do PCA informacje określone**
126 **w formularzu FAC-17 w celu zapewnienia wyboru reprezentatywnej próbki do oceny**
127 **kompetencji jednostki certyfikującej osoby przez PCA.**

128 W ocenie na miejscu weryfikacji podlegają próbki działalności jednostki certyfikującej osoby
129 reprezentatywne dla wnioskowanego zakresu akredytacji. Ocena na miejscu jest prowadzona
130 w powiązaniu z poniższymi technikami oceny, właściwymi dla rodzaju weryfikowanej próbki:

- 131 – wywiady i rozmowy;

² Stała siedziba – stała lokalizacja, w której jest prowadzona i/lub jest zarządzana działalność certyfikacyjna jednostki, niezależnie od jej położenia i powiązania z jednostką.

³ Zdalnie zarządzany personel – osoby, będące pracownikami wewnętrznymi lub zewnętrznymi, prowadzące działalność certyfikacyjną w imieniu jednostki i nie pracujące w stałej siedzibie.

132 – przeglądy dokumentów, zapisów i innej udokumentowanej informacji, stanowiącej dowody
133 kompetencji jednostki certyfikującej osoby;

134 – audyty pionowe **procesów certyfikacji** zrealizowanych przez jednostkę certyfikującą
135 osoby.

136 W czasie oceny w siedzibie(ach) jednostki certyfikującej osoby ocenie podlegają
137 dokumentacja systemu zarządzania oraz losowo pobrane próbki zrealizowanych procesów
138 oceny dla każdej kategorii certyfikacyjnej objętej programem certyfikacji.

139 Obserwacja egzaminów w procesie akredytacji jest prowadzona w zakresie każdego
140 zgłoszonego do akredytacji programu certyfikacji (co najmniej jedna obserwacja),
141 z uwzględnieniem liczby personelu wskazanego do prowadzenia egzaminów w danym
142 programie certyfikacji.

143 **Możliwe jest przeprowadzenie obserwacji działań w innym terminie niż ocena na miejscu.**

144 **Obserwacja w procesie akredytacji i rozszerzenia zakresu akredytacji o nowy program**
145 **certyfikacji, powinna nastąpić przed zaplanowanym terminem oceny na miejscu lub nie później**
146 **niż 30 dni od oceny na miejscu. W przypadku niezachowania wyżej wskazanego terminu**
147 **z przyczyn leżących po stronie jednostki, PCA rozpatruje zasadność i możliwość**
148 **kontynuowania procesu akredytacji, w tym konieczność przerwania procesu.**

149 W przypadku jednostki certyfikującej osoby posiadającej różne lokalizacje, w których lub
150 z których prowadzone są egzaminy, PCA obserwuje egzaminy prowadzone przez wszystkie
151 takie lokalizacje w wybranym przez PCA programie(ach) certyfikacji. Wybór programu
152 certyfikacji w powiązaniu z lokalizacją powinien gwarantować reprezentatywność oceny dla
153 całego wnioskowanego zakresu akredytacji. Dodatkowo pod uwagę brana jest liczba
154 personelu prowadzącego egzaminy w danym programie certyfikacji.

155 W przypadku różnych lokalizacji, które przeprowadzają egzaminy w ramach tego samego
156 programu certyfikacji, możliwy jest wybór lokalizacji do obserwacji egzaminu, stosując
157 poniższe zasady:

158 – preferowane są lokalizacje o największej liczbie zatrudnionego personelu;

159 – preferowane są lokalizacje o największej liczbie wydawanych certyfikatów lub
160 prowadzonych procesów certyfikacji.

161 **Wybór egzaminatorów i egzaminów do obserwacji dokonywany jest przez PCA.**

162 **Na jednostce certyfikującej osoby spoczywa obowiązek zgłoszenia do PCA działalności do**
163 **obserwacji. Zgłoszenie powinno nastąpić co najmniej 15 dni roboczych przed terminem**
164 **zaplanowanych działań i powinno obejmować co najmniej: zakres certyfikacji, w tym program**
165 **certyfikacji oraz kategorię certyfikacyjną, identyfikację osób przeprowadzających egzamin,**
166 **miejsce prowadzenia egzaminu oraz datę i czas trwania działań związanych z egzaminem**
167 **(godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia).**

168 W przypadku udzielenia akredytacji jednostce certyfikującej osoby w zakresie działalności dla
169 prowadzenia której mające zastosowanie przepisy prawa, wymagają posiadanie akredytacji.
170 przed pierwszym wydaniem przez jednostkę certyfikującą osoby dokumentów zawierających
171 wyniki akredytowanej działalności (z powołaniem się na posiadaną akredytację) w danym
172 obszarze, PCA przeprowadza obserwację tych działań– pierwszego realizowanego w tym
173 obszarze egzaminu. **Jednostki certyfikujące osoby są zobowiązane do poinformowania PCA**
174 **bez zbędnej zwłoki (maksymalnie w ciągu 10 dni roboczych) o przyjęciu wniosku o certyfikację,**
175 **rozumianego jako potwierdzenie podjęcia się przez jednostkę certyfikującą osoby pierwszego**
176 **procesu certyfikacji oraz co najmniej 15 dni roboczych przed terminem zaplanowanych działań**
177 **objętych przedmiotowym procesem, do obserwacji. Informacja taka powinna obejmować co**
178 **najmniej: zakres certyfikacji, w tym program certyfikacji oraz kategorię certyfikacyjną,**
179 **identyfikację osób przeprowadzających egzamin, miejsce prowadzenia egzaminu, datę i czas**
180 **trwania działań związanych z egzaminem (godzinę rozpoczęcia oraz zakończenia).**

181 Pozytywny wynik obserwacji jest warunkiem utrzymania akredytacji i umożliwia jednostce
182 certyfikującej osoby wydanie dokumentów zawierających wyniki akredytowanej działalności
183 w danym obszarze.

184 Jeśli w trakcie obserwacji zostaną stwierdzone niezgodności wskazujące na poważne
185 naruszenie wymagań akredytacyjnych, wówczas jednostka certyfikująca osoby (przed
186 wydaniem dokumentu zawierającego wyniki akredytowanej działalności, **z powołaniem się na**
187 **posiadaną akredytację**) jest zobowiązana do podjęcia korekcji/działań korygujących w trybie
188 natychmiastowym oraz do bezzwłocznego poinformowania PCA o ich realizacji. Pozytywna
189 ocena dowodów wykonania korekcji/działań korygujących przez PCA jest warunkiem
190 utrzymania akredytacji.

191 **W przypadku, gdy jest to odpowiednie dla celu i zakresu obserwacji (zawsze w procesie**
192 **akredytacji i rozszerzenia zakresu), po przeprowadzonych działaniach, objętych obserwacją,**
193 **jednostka certyfikująca osoby powinna w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, po**
194 **przeprowadzonych działaniach objętych obserwacją, przekazać do PCA dokumenty i zapisy**
195 **związane z przedmiotowym procesem i sporządzone w trakcie i po egzaminie.**

196 3.2.2 Nadzór planowany i ponowna ocena

197 W cyklu akredytacji w ramach ocen w nadzorze planowanym i ponownej oceny PCA weryfikuje
198 utrzymanie przez jednostkę certyfikującą osoby kompetencji do prowadzenia procesów
199 certyfikacji objętych aktualnym zakresem akredytacji, poprzez ocenę spełnienia wszystkich
200 wymagań i warunków akredytacji stosując:

- 201 – **przegląd dokumentacji** dotyczącej jednostki certyfikującej osoby (zakres dokumentacji
202 dostarczanej przez jednostkę certyfikującą osoby – zgodnie z DA-01 oraz niniejszym
203 dokumentem);
- 204 – **ocenę na miejscu** spełnienia wymagań akredytacyjnych i warunków akredytacji
205 (wywiady/rozmowy, przeglądy dokumentów i zapisów, audyt pionowy procesów);
- 206 – **obserwację** egzaminów prowadzonych przez jednostkę certyfikującą osoby.

207 Oceny w procesach nadzoru planowanego i ponownej oceny przeprowadza się w zakresie
208 i w terminie ustalonym w programie nadzoru jednostki certyfikującej osoby w danym cyklu
209 akredytacji.

210 Program nadzoru jest ustalany w sposób zapewniający, że w danym cyklu akredytacji jest
211 oceniana akredytowana działalność certyfikacyjna reprezentatywna dla posiadanego przez
212 jednostkę certyfikującą osoby zakresu akredytacji, z uwzględnieniem lokalizacji, w których jest
213 prowadzona lub z których jest zarządzana ta działalność, jak również zaangażowanego
214 personelu.

215 Próbkę działalności certyfikacyjnej, lokalizacji i wymagań akredytacyjnych przewidziane
216 do oceny w programie nadzoru, są ustalane z uwzględnieniem ryzyka wskazanego w p. 3.2.1
217 oraz dodatkowo związanego z:

- 218 – funkcjonowaniem systemu zarządzania jednostki certyfikującej osoby i jego złożonością;
- 219 – dotychczasowymi doświadczeniami z ocen (w tym wynikami poprzednich ocen w cyklu –
220 niezgodności i spostrzeżeń oraz reakcją jednostki certyfikującej osoby w odniesieniu do
221 wyników ocen);
- 222 – postrzeganiem jednostki certyfikującej osoby (skargami i innymi informacjami
223 dotyczącymi jednostki certyfikującej osoby);
- 224 – istotnymi zmianami mającymi wpływ na spełnienie wymagań akredytacyjnych
225 (np. dotyczącymi zasobów).

226 Ocena jednostki certyfikującej osoby w procesie nadzoru powinna zapewnić PCA
227 podejmowanie decyzji z minimalizacją ryzyka błędnej oceny kompetencji jednostki
228 certyfikującej osoby i nieadekwatnych wniosków o zaufaniu do jej kompetencji w udzielonym
229 zakresie akredytacji.

- 230 W związku z tym jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do utrzymywania aktualnego
231 wykazu kompetentnego personelu w zakresie udzielonej akredytacji w każdym z programów
232 certyfikacji (z uwzględnieniem kategorii certyfikacyjnej/ych).
- 233 W celu zapewnienia wyboru reprezentatywnej próbki do oceny kompetencji jednostki
234 certyfikującej osoby PCA pozyskuje informacje o zakresie prowadzonej działalności oraz
235 zasobach jednostki certyfikującej osoby, w tym personelu (FAC-17).
- 236 Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do dnia **15 października** każdego roku
237 kalendarzowego przekazać do PCA informacje określone w formularzu FAC-17 **wg stanu na**
238 **dzień 30 września (za okres 12 miesięcy - tj. od dnia 1 października roku poprzedzającego, do**
239 **dnia 30 września roku przekazania informacji)**. Brak FAC-17 lub przesłanie go z informacjami
240 uniemożliwiającymi właściwą ocenę zakresu działalności, zostanie uwzględniony w procesie
241 rozpatrywania ryzyka związanego z oceną jednostki w aspekcie wyboru rodzaju i zakresu
242 ocenianej przez PCA próbki.
- 243 Jednostka certyfikująca osoby jest również zobowiązana do przekazania do PCA
244 zaktualizowanej powyższej informacji (FAC-17) na 2 miesiące przed terminem planowanego
245 nadzoru w przypadku, gdy w okresie od ostatniej przekazanej informacji, w zakresie
246 prowadzonej działalności i zasobach jednostki, w tym personelu, nastąpiły istotne zmiany
247 mające wpływ na kompetencje jednostki w zakresie udzielonej akredytacji. Informacja ta jest
248 uwzględniana przez PCA w wyborze próbki w planowej ocenie w nadzorze, realizowanej przez
249 PCA.
- 250 Biorąc powyższe pod uwagę w trakcie każdego nadzoru w ocenie na miejscu PCA weryfikuje
251 kompetencje jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia działalności certyfikacyjnej, w tym
252 zrealizowane przez nią procesy certyfikacji kierując się, w miarę możliwości, zasadą wyboru
253 procesów spośród przeprowadzonych w okresie od poprzedniej oceny PCA. Przy wyborze
254 próbki procesów w poszczególnych programach certyfikacji PCA kieruje się zasadą wyboru
255 próbki z uwzględnieniem zapewnienia oceny maksymalnie dużej liczby personelu
256 zaangażowanego w działalność certyfikacyjną.
- 257 Pierwsza ocena na miejscu realizowana po rozszerzeniu zakresu akredytacji o program
258 certyfikacji obejmuje również ocenę w tym programie.
- 259 Wybór próbki personelu do weryfikacji w czasie oceny na miejscu powinien zapewnić w trakcie
260 całego cyklu akredytacji ocenę możliwie największej liczby personelu jednostki certyfikującej
261 osoby zaangażowanego w proces certyfikacji.
- 262 W jednostkach certyfikujących osoby posiadających lokalizacje, w których jest prowadzona lub
263 z których jest zarządzana działalność certyfikacyjna, PCA prowadzi ocenę na próbcie
264 w wybranych lokalizacjach. Lokalizacje wybiera się losowo w ten sposób, aby w trakcie cyklu
265 akredytacji, liczba ocenianych za każdym razem lokalizacji była możliwie taka sama oraz
266 zostały ocenione wszystkie lokalizacje.
- 267 Możliwe jest przeprowadzenie nadzoru planowanego w formie oceny zdalnej wybranego
268 obszaru funkcjonowania jednostki certyfikującej osoby (obszaru systemu zarządzania lub
269 obszaru działań technicznych), w przypadku spełnienia wymagań określonych w dokumencie
270 DA-01.
- 271 Decyzję o możliwości przeprowadzenia oceny w procesie nadzoru w formie oceny zdalnej
272 wybranego obszaru funkcjonowania jednostki certyfikującej osoby podejmuje PCA
273 z uwzględnieniem analizy ryzyka. Niemniej jednak, w przypadku jednostek certyfikujących
274 osoby prowadzących działalność wielolokalizacyjną, w obszarze różnych rodzajów certyfikacji
275 osób oraz o szerokiej skali prowadzonych działań certyfikacyjnych, ocena w formie ww. oceny
276 zdalnej może nie mieć zastosowania.
- 277 W przypadku oceny prowadzonej w formie oceny zdalnej wybranego obszaru funkcjonowania
278 jednostki certyfikującej osoby, jednostka certyfikująca osoby powinna udostępnić PCA przed
279 oceną dokumenty wskazane w DA-01 oraz zapisy z okresu od ostatniej oceny PCA dotyczące:

280 auditów wewnętrznych, przeglądów zarządzania, podjętych działań korygujących
281 i zapobiegawczych, sposobu załatwienia ewentualnych skarg i odwołań, odbytych szkoleń,
282 wyników monitorowania działania egzaminatorów oraz wykaz udzielonych certyfikacji objętych
283 zakresem akredytacji w roku poprzedzającym ocenę.

284 Ponowne oceny są zawsze planowane jako oceny na miejscu, a ich zakres uwzględnia wyniki
285 poprzednich ocen w cyklu. Ponadto, w każdej ponownej ocenie ocenia się spełnienie
286 wszystkich wymagań normy akredytacyjnej.

287 W trakcie całego cyklu akredytacji, PCA obserwuje w ramach każdego akredytowanego
288 programu certyfikacji co najmniej jeden egzamin prowadzony przez jednostkę certyfikującą
289 osoby. W przypadku, kiedy program certyfikacji obejmuje kilka kategorii certyfikacyjnych,
290 obserwację prowadzi się w wybranych kategoriach, uwzględniając m.in.: specyfikę kategorii
291 certyfikacyjnej, formę egzaminu i liczbę przeprowadzonych procesów w poszczególnych
292 kategoriach.

293 W trakcie całego cyklu akredytacji PCA prowadzi obserwacje egzaminów organizowanych
294 przez każdą lokalizację, z zachowaniem warunku obserwacji jednego egzaminu z danej
295 lokalizacji i wybierając za każdym razem inny program certyfikacji lub inny personel
296 prowadzący egzamin.

297 PCA nie prowadzi obserwacji personelu jednostki certyfikującej osoby, który był już
298 obserwowany w bieżącym lub poprzednim cyklu akredytacji, chyba że jednostka certyfikująca
299 osoby nie dysponuje innym personelem w określonym obszarze kompetencji.

300 Jednostka certyfikująca osoby jest zobowiązana do zgłoszenia do PCA działalności do
301 obserwacji w obszarach wskazanych przez PCA w kolejnym roku w cyklu akredytacji.
302 Zgłoszenie powinno nastąpić co najmniej 15 dni roboczych przed terminem zaplanowanych
303 działań i **powinno obejmować informacje wskazane w p. 3.2.1.**

304 **3.2.3 Zmiany zakresu akredytacji**

305 Rozszerzenie zakresu akredytacji jednostki certyfikującej osoby dotyczy m.in.:

- 306 – nowego programu certyfikacji;
- 307 – nowej kategorii certyfikacyjnej lub poziomu kompetencji;
- 308 – w przypadku badań nieniszczących – nowej metody, nowego sektora wyrobu lub nowego
309 sektora przemysłowego.

310 Od jednostki certyfikującej osoby ubiegającej się o rozszerzenie zakresu akredytacji wymaga
311 się przeprowadzenia lub nadzorowania co najmniej jednego procesu certyfikacji w zakresie
312 zgłoszonego rozszerzenia. W przypadku, kiedy jednostka certyfikująca osoby wnioskuje
313 o rozszerzenie o nowy program certyfikacji, obejmujący kilka kategorii certyfikacyjnych,
314 wymaga się przeprowadzenia procesów dla każdej kategorii.

315 Na podstawie analizy wniosku o rozszerzenie zakresu akredytacji (FA-01) PCA podejmuje
316 decyzję o formie oceny wnioskowanego rozszerzenia zakresu akredytacji po uwzględnieniu
317 ryzyka związanego z przedmiotowym wnioskiem.

318 W przypadku wnioskowania o rozszerzenie zakresu akredytacji o nowy program certyfikacji
319 obowiązują postanowienia p. 3.2.1 niniejszego dokumentu. PCA dokonuje pełnej oceny
320 kompetencji jednostki certyfikującej osoby, w tym oceny na miejscu i obserwacji egzaminu
321 realizowanego w ramach zgłoszonego programu.

322 Zmiany wydania programu certyfikacji oraz zmiany wydania dokumentu normatywnego
323 stanowiącego podstawę certyfikacji lub związanego z obszarem działalności certyfikowanych
324 osób oraz jego zastąpienie nowym dokumentem, niepowodujące zmian w wymaganiach
325 certyfikacyjnych jest traktowane jako uaktualnienie zakresu akredytacji i jest dokonywane na
326 wniosek jednostki certyfikującej osoby (FA-01).

3.2.4 Szczegółowe warunki zawieszania akredytacji

Zawieszenie akredytacji w całości lub w części zakresu, oprócz zasad określonych w dokumencie DA-01, następuje w przypadku:

- utraty kompetencji jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia certyfikacji osób według danego programu certyfikacji lub kategorii certyfikacyjnej, bez względu na powód (np. utrata zasobów jednostki certyfikującej osoby do prowadzenia procesów certyfikacji zgodnie z posiadanym zakresem akredytacji);
- uniemożliwienia przeprowadzenia oceny lub obserwacji w procesie nadzoru w wymaganym przez PCA okresie bez wskazania istotnych powodów;
- niezgłoszenia do oceny pierwszego zrealizowanego procesu oceny zgodności w przypadku udzielenia akredytacji w obszarach regulowanych prawnie, wymagających posiadania akredytacji;
- utraty praw do prowadzenia certyfikacji w programie certyfikacji, którego jednostka certyfikująca osoby nie jest właścicielem.

Gdy w danym cyklu akredytacji jednostka certyfikująca osoby nie przeprowadziła lub nie nadzorowała żadnej akredytowanej certyfikacji osób w danym programie certyfikacji, akredytacja w tym zakresie jest zawieszana z końcem tego cyklu akredytacji, chyba że akredytowana jednostka certyfikująca osoby jest w stanie przedstawić wystarczające dowody na utrzymywanie kompetencji **oraz wiarygodne powody dla utrzymywania akredytacji, pomimo braku zapotrzebowania na prowadzenie certyfikacji.**

W przypadku braku możliwości przeprowadzenia przez PCA obserwacji w trakcie bieżącego cyklu akredytacji w danym programie certyfikacji, z przyczyn leżących po stronie jednostki certyfikującej osoby, PCA na wniosek jednostki może przedłużyć akredytację w tym obszarze na kolejny cykl, pod warunkiem umożliwienia przez jednostkę realizacji przez PCA zaległych obserwacji w terminie 6 miesięcy od dnia decyzji podjętej po ocenie ponownej. Po tym terminie, gdy zaległe obserwacje nie będą zrealizowane z przyczyn leżących po stronie jednostki certyfikującej osoby, akredytacja w obszarze, w którym nie przeprowadzono obserwacji, zostanie zawieszona.

4 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu DACP-01 zastępuje wydanie 6 z 29.12.2023 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr XXX z dnia dd.mm.2025 r. i obowiązuje od dnia xx.xx.2025 r. **(dwa miesiące od opublikowania)**. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

5 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są te wymienione w punkcie 2 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji

DA-07 Polityka dotycząca akredytacji transgranicznej

DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych

DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji

IAF MD 12 Dokument obowiązkowy IAF – Ocena akredytacyjna jednostek oceniających zgodność prowadzących działalność w wielu krajach

EA-8/01G Guidance on Transfers of Accredited Certification of Persons

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl)

Dokumenty EA i IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu

372 Dokumenty PCA oraz tłumaczenia dokumentów EA i IAF dostępne są na stronie internetowej
373 PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do dokumentów PCA oraz EA i IAF jest bezpłatny.

374 **6 Załączniki**

375 Załącznik nr 1 Kategorie certyfikacyjne osób

376 Załącznik nr 2 Zasady określania czasu trwania ocen jednostki certyfikującej osoby

377 FAC-03 Załącznik do wniosku o akredytację jednostki certyfikującej osoby

378 FAC-08 Przegląd dokumentacji jednostki certyfikującej osoby

379 FAC-17 Informacja o prowadzonej działalności certyfikacyjnej oraz personelu jednostki
380 certyfikującej osoby